

OLIY TA'LIMDA INTERFAOL METODLAR YORDAMIDA FILOLOGLARDA TANQIDIY QAROR QABUL QILISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH

Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi

Namangan davlat universiteti tadqiqodchisi

MAQOLA HAQIDA

Qabul qilindi: 6-noyabr 2025-yil

Tasdiqlandi: 10-noyabr 2025-yil

Jurnal soni: 16-B

Maqola raqami: 35

DOI: <https://doi.org/10.54613/ku.v16i.1321>

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА/ KEYWORDS

Filologiya, tanqidiy fikrlash, qaror qabul qilish, interfaol metodlar, oliy ta'lim, pedagogik innovatsiyalar, muammoli o'qitish, ilmiy kompetensiya.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola oliy ta'lim muassasalarida filologiya sohasidagi talabalarda tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishning interfaol pedagogik yondashuvlari masalasini ilmiy-tahliliy nuqtai nazardan o'rganadi. Tadqiqot jarayonida interfaol metodlar, xususan, muammoli vaziyatlarda muhokama, guruh ishlari, rol o'yinlari va diskussiya metodlarining tanqidiy fikrlashni rivojlantirishdagi samaradorligi tahlil qilinadi. Ushbu maqolada oliy ta'limda, xususan filologiya yo'nalishida talabalarda tanqidiy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish jarayonida interfaol pedagogik metodlarning o'rni va samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy ta'lim jarayonida talabalar epistemologik mustaqilligi, analitik fikr yuritishi va muammoli vaziyatlarda oqilona qaror qabul qilish qobiliyatiga qo'yilayotgan talablar bilan izohlanadi. Maqolada interfaol metodlar — muammoli vaziyatlar, guruh muhokamalari, rolli o'yinlar, debat va problemali topshiriqlarning filologik ta'limdagi didaktik va metodologik afzalliklari yoritiladi. Olingan natijalar interfaol metodlar filologiya talabalarining matnni chuqur tahlil qilish, muqobil talqinlar yaratish, mantiqiy xulosa chiqarish va akademik pozitsiyani shakllantirish ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirishini ko'rsatdi. Tadqiqot xulosasiga ko'ra, interfaol pedagogik yondashuvlar tanqidiy qaror qabul qilish kompetensiyalarini shakllantirishning samarali vositasi bo'lib, ularni integratsiyalashgan holda qo'llash filologik ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Kirish. Oliy ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik jarayonlarning samaradorligini oshirishning asosiy mezonlaridan biri talabalarda tanqidiy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishdir. Filologiya ta'limida bu jihat, ayniqsa, til, adabiyot va madaniyat bilan bog'liq ilmiy-analitik faoliyatning sifatini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Tanqidiy fikrlash, bir tomondan, talabaning mavjud bilimlarni tahlil qilish, baholash va ular asosida mantiqiy xulosalar chiqarish qobiliyatini ifodalaydi, boshqa tomondan, u ijodiy yondashuv, muammolarni hal qilish va nazariy bilimlarni amaliy faoliyatga tatbiq etish imkoniyatini kengaytiradi. Shu nuqtai nazardan, oliy ta'limda interfaol pedagogik metodlarning qo'llanilishi filologiya talabalarining epistemologik va metodologik kompetensiyalarini rivojlantirishda asosiy vosita sifatida qaraladi. Interfaol metodlar pedagogik jarayonga faollik va ijodiy izlanish elementlarini kiritadi, bu esa talabalarining mustaqil fikrlash va muammo yechish qobiliyatini kuchaytiradi. Mazkur metodlar spektriga muammoli vaziyatlar yaratish, rolli o'yinlar, guruh muhokamalari, debatlar va problemali mashg'ulotlar kiradi. Har bir metod o'zining didaktik va metodologik xususiyatlariga ega bo'lib, tanqidiy qaror qabul qilish jarayonida talabaning kognitiv, affektiv va ijtimoiy kompetensiyalarini uyg'un rivojlantirishga xizmat qiladi¹. Shu bilan birga, interfaol metodlar o'qituvchining roli bilan bevosita bog'liq bo'lib, u nazariy bilimlarni amaliy faoliyatga tatbiq etish jarayonida mentor va facilitator sifatida ishtirok etadi. Filologiya sohasida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishning o'ziga xosligi shundaki, talaba nafaqat til va adabiyot namunalari tahlil qiladi, balki ularni kontekstual va madaniy nuqtai nazardan baholaydi, mazmuniy va stilistik xatolarni aniqlaydi, muqobil fikrlarni shakllantiradi va mantiqiy xulosalar chiqaradi. Shu sababli, interfaol metodlarning samaradorligi ko'pincha talabaning kognitiv faolligi va guruhdagi o'zaro ta'siriga bog'liq bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar yordamida olib borilgan o'qitish jarayoni talabalarda analitik va sintez qilish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi, bu esa tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy jihatlarini uyg'unlashtiradi². Shuningdek, zamonaviy filologik ta'limda pedagogik innovatsiyalarni qo'llash orqali talabalarining ilmiy izlanishga bo'lgan qiziqishi, mustaqil bilim olish va o'z fikrini asoslash qobiliyati mustahkamlanadi. Interfaol metodlar talabaning individual va guruh ishlari orqali tanqidiy fikrlash jarayonida yetakchi rol o'ynaydi, ularning

akademik nutqini rivojlantiradi va ilmiy muloqot madaniyatini shakllantiradi. Shu nuqtai nazardan, pedagogik jarayonda muammoli vaziyatlar va real hayotiy kontekstlarni qo'llash talabaning epistemologik yondashuvini kengaytiradi, o'quv jarayonini nazariy va amaliy bilimlar bilan uyg'unlashtiradi³. Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, globalizatsiya va axborot texnologiyalari sharoitida talabalarining tanqidiy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalari mustahkam akademik bazaning asosiy ko'rsatkichiga aylanmoqda. Filologiya ta'limida bu kompetensiyalar nafaqat akademik muvaffaqiyatni, balki ilmiy faoliyatning sifatini, zamonaviy kommunikativ va ijtimoiy muammolarni hal etish qobiliyatini ham belgilaydi. Shu bilan birga, interfaol pedagogik yondashuvlar o'qituvchilarga o'quv jarayonini individual va guruh darajasida moslashtirish, talabalar ehtiyojlarini inobatga olish va ilmiy faoliyatni rag'batlantirish imkoniyatini yaratadi. Oliy ta'limda interfaol metodlarning samaradorligini oshirish, filologiya talabalari uchun tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish, ularni ilmiy izlanish, akademik muloqot va professional faoliyatga tayyorlashning muhim strategik yo'nalishidir. Shu bilan birga, ushbu jarayon pedagogik nazariyalarni amaliy faoliyatga tatbiq etish, metodologik yondashuvlarni takomillashtirish va talabalarining epistemologik tafakkurini rivojlantirish imkonini beradi⁴. Kirish bo'limi davomida maqolaning maqsadi va vazifalari quyidagicha belgilanishi mumkin: birinchidan, filologiya ta'limida interfaol metodlarni qo'llash orqali tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslarini o'rganish; ikkinchidan, metodologik vositalar va interfaol strategiyalarni tahlil qilish; uchinchidan, pedagogik jarayonning samaradorligini baholash va talabalarining akademik va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish mexanizmlarini aniqlash.

Adabiyotlar tahlili. Filologiya ta'limida interfaol metodlar yordamida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish mavzusi doirasida, chet el tadqiqotchilarining ishlari bu masalaning nazariy hamda amaliy jihatlarini ochib beradi. Birinchi muhim manba — The Experience of Teaching Philology in the Context of New Educational Technologies: the Value Approaches to the Study of Literary Texts asaridir⁵. Muallif bu tadqiqotida filologik fanlarni o'qitishda interaktiv shakl va metodlarni joriy etish orqali nafaqat adabiyotiy matnlarni tushunish, balki ularni talabalarining shaxsiy dunyoqarashi va madaniy

¹ Djurayeva L. R. Talabalarda pedagogik ko'nikmalarni takomillashtirishda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning amaliy asoslari // Inter education & global study. — 2025. — №. 4. — C. 475-482.
² Xamidovna P. O. Talabalarda nutq madaniyati rivojlantirishda tanqidiy fikrlash kompetensiyasining ahamiyati // Журнал научных исследований и их решений. — 2025. — Т. 4. — №. 02. — С. 546-549.

³ Kubeysinova N. Talabalarining tanqidiy fikrlash ko'nikmasini shakllantirish // theory and analytical aspects of recent research. — 2024. — Т. 3. — №. 26. — С. 164-170.
⁴ Kenjaboyev A., Kenjaboyeva D. Pedagogik deontologiya va kompetentlik // Termiz: Surxon-nashr nashrmatbaa. — 2022.
⁵ Yoldasheva R. Talabalarda refleksiv qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari // Наука и инновация. — 2025. — Т. 3. — №. 19. — С. 133-136.

hissiyotlari kontekstida tahlil qilish imkoniyatini yaratishni ko'rsatadi. Polekhina ta'kidlaydiki, interfaol o'qitish jarayonida talaba "ma'lumot qabul qiluvchidan" "ijodkor-tahlilchi" holatiga o'tadi: u matnni passiv iste'mol qilmay, balki u bilan muloqotda bo'ladi, muammoli vaziyatlarni hal etadi, o'z pozitsiyasini shakllantiradi va asarga nazariy-tahliliy yondashuv bilan yondashadi. Bu esa filologiyada tanqidiy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Ikkinchi mustahkam ilmiy manba — Developing Critical Thinking through Reading Comprehension bo'lib, unda mualliflar til va adabiyot darslari, xususan, o'qish tushunishi (reading comprehension) jarayonida tanqidiy fikrlash (critical thinking — CT) ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali strategiyalarini taklif etadi⁶. Ularning tahliliga ko'ra, o'qituvchi tomonidan mo'ljallangan diskussiya, argumentatsiya, muqobil talqinlar muhokamasi va reflektiv mashg'ulotlar orqali talabalar matn mazmunini chuqurroq tahlil qiladi, ularni solishtiradi, baholaydi — natijada epistemologik mustaqillik va tanqidiy nuqtai nazar shakllanadi. Pouliková va hamkasblari shuningdek, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda o'qish tushunish jarayonini eng mos platforma deb baholaydi, chunki o'qish nafaqat lingvistik kompetensiya, balki psixolingvistik va kognitiv jarayonlarni ham faollashtiradi. Ushbu ikki yondashuv — biri interaktiv pedagogik texnologiyalar orqali filologik ta'limni qayta shakllantirish, ikkinchisi esa til va matn tushunish jarayonida tanqidiy fikrlashni sistematik rivojlantirish — bir-birini to'ldiradi va integratsiyalashgan model yaratishga imkon beradi. Xususan: Polekhina interfaol metodlar vositasida talabalarining ijodiy va tahliliy salohiyatini oshirishga urg'u bersa⁷, Pouliková va boshqalar o'qish tushunish jarayonini tanqidiy fikrlashni shakllantirish uchun nazariy jihatdan ishonchli arena sifatida ko'radi. Shu tariqa, filologiya ta'limida interfaol metodlar va matn-analiz strategiyalarini uyg'un qo'llash orqali tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini kompleks tarzda rivojlantirish mumkin bo'ladi. Natijada, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki — interfaol pedagogik yondashuvlar va matn asosida tanqidiy tahlil metodlari filologiya talabalarida epistemologik mustahkamlik, matnni chuqur anglash, muqobil nuqtai nazarlarni shakllantirish, hamda mustaqil tahlil va baholash ko'nikmalarini rivojlantirishda keng potentsialga ega.

Metodologiya. Ushbu tadqiqotda filologiya talabalari orasida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlarni qo'llashning samaradorligini aniqlash uchun kompleks metodologik yondashuv ishlatildi. Tadqiqotning asosiy metodlari sifatida eksperimental va empirik usullar birlashtirildi: muammoli vaziyatlar orqali o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish, guruh muhokamalari, rolli o'yinlar va problemali topshiriqlar yordamida talabalarining tanqidiy fikrlash faoliyati kuzatildi. Shu bilan birga, pedagogik eksperiment metodikasi talabalarining o'qituvchi ko'rsatmalariga mustaqil javob berish qobiliyatini, matnlarni tahlil qilish va xulosalar chiqarish darajasini o'rganishga imkon berdi. Metodologik yondashuv sifatida, sifatli va miqdoriy tadqiqot metodlari uyg'unlashtirildi: interfaol metodlar qo'llanilganda talabalarining tahliliy savollarga javob berish faolligi, guruh diskussiyalaridagi ishtiroki, argumentatsiya va refleksiya darajasi baholandi. Shu bilan birga, kuzatuv va intervyular yordamida talabalar o'rtasidagi epistemologik va mantiqiy fikrlash jarayoni, shuningdek, ularning qaror qabul qilish strategiyalari aniqlangan. Tadqiqotda ishlatilgan metodlar talabalarining bilimlarni amaliy qo'llash, muammolarni mustaqil tahlil qilish, fikrlarni mantiqiy izohlash va nazariy asoslash qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Shu tarzda, metodologik yondashuv interfaol pedagogik jarayonning murakkab va dinamik tabiatini hisobga olib, talabalarining tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini sistematik va uzviy tarzda rivojlantirish imkonini yaratdi.

Natijalar. Tadqiqot jarayonida oliy ta'lim muassasalarida filologiya talabalari bilan interfaol metodlarni qo'llash orqali tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish natijalari tizimli tarzda o'rganildi va tahlil qilindi. Kuzatuv, intervyu va pedagogik eksperiment natijalari shuni ko'rsatdiki, muammoli vaziyatlar, guruh diskussiyalari, rolli o'yinlar va problemali topshiriqlar yordamida olib borilgan mashg'ulotlar talabalarining epistemologik mustaqilligi, mantiqiy tahlil qobiliyati va mustaqil xulosalar chiqarish darajasini sezilarli darajada

oshirdi. Shuningdek, interfaol metodlar talabalarining ijodiy yondashuvini rag'batlantirib, ularning matnlarni kontekstual va analitik tarzda tushunish salohiyatini kuchaytirdi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, interfaol pedagogik strategiyalar yordamida talabalar nafaqat adabiyotiy va lingvistik bilimlarni qabul qiladi, balki ularni mustaqil ravishda baholash, tahlil qilish va o'z pozitsiyasini shakllantirish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Pedagogik eksperiment davomida aniqlangan ma'lumotlar talabalarining tanqidiy fikrlash darajasi va qaror qabul qilish qobiliyatining dastlabki va yakuniy indikatorlari o'rtasida sezilarli farq mavjudligini tasdiqladi, bu esa interfaol metodlarning samaradorligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Muhokama. Filologiya ta'limida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish masalasida ilmiy jamoatchilikda turli yondashuvlar mavjud bo'lib, bu boradagi muhokama Polekhina (2016) va Pouliková va hamkasblari (2024) ishlarida yaqqol namoyon bo'ladi. Polekhina o'z tadqiqotida interfaol metodlarning markaziy o'rni va ularning talabalarining ijodiy va tahliliy salohiyatini oshirishdagi rolini ta'kidlaydi. Muallifga ko'ra, filologiya ta'limida talabalarining passiv o'rganish jarayonidan faollikka o'tishi, muammoli vaziyatlar orqali o'z fikrini shakllantirishi va matnni kontekstual tahlil qilishi interfaol metodlarning samaradorligini ta'minlaydi. Shu bilan birga, Polekhina interfaol metodlarning ijtimoiy va guruh ichidagi o'zaro ta'sirni rag'batlantirishi, talabalarni o'z nuqtai nazarini himoya qilishga va konstruktiv diskussiyada ishtirok etishga undashini ta'kidlaydi. Biroq, Pouliková va hamkasblari (2024) tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda matn tushunish jarayonini eng mos strategik platforma sifatida ko'radi⁸. Ularning fikricha, o'qish tushunish orqali talaba nafaqat lingvistik va mantiqiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, balki turli nuqtai nazarlarni solishtiradi, argumentatsiya va refleksiya jarayonlarini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, mualliflar interfaol metodlarning samaradorligi faqat o'quv muhitining strukturasi va o'qituvchining nazariy ko'nikmalariga bog'liqligini ta'kidlaydi, ya'ni metodning amaliy samarasini oshirish uchun o'qituvchi kompetensiyasi muhim ahamiyatga ega. Ushbu ikki yondashuv o'rtasida ilmiy polemika mavjud: Polekhina interfaol metodlarni talabaning faoliyatini markaziyashtirish va guruh ichidagi ijtimoiy o'zaro ta'sirni rag'batlantirish vositasi sifatida ko'rsa⁹, Pouliková va hamkasblari tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni matn tushunish jarayoni orqali sistematik va metodologik jihatdan amalga oshiriladigan jarayon sifatida baholaydi. Shu munosabat bilan, ikki yondashuvni uyg'unlashtirish filologiya ta'limida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirishning eng samarali strategiyasini yaratishga imkon beradi. Muhokama shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar va matn tahlili integratsiyalashgan holda qo'llanilganda talabalarda epistemologik mustaqillik, tahliliy fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalari bir vaqtning o'zida rivojlanadi. Polekhina va Pouliková yondashuvlarining ilmiy muloqoti pedagogik innovatsiyalarni nazariy jihatdan mustahkamlash, talabalarining epistemologik va metodologik kompetensiyalarini rivojlantirish¹⁰, shuningdek, tanqidiy fikrlashni akademik va amaliy faoliyatga tatbiq etish mexanizmlarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, ilmiy polemika talabalarining individual va guruh ishlari orqali tanqidiy qaror qabul qilish jarayonidagi faolligini oshirish va pedagogik jarayonni optimallashtirish imkonini beradi.

Xulosa. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, oliy ta'limda filologiya talabalari orasida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda interfaol metodlarning qo'llanilishi muhim va samarali vosita hisoblanadi. Tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, muammoli vaziyatlar, guruh diskussiyalari, rolli o'yinlar va problemali topshiriqlar talabalarining epistemologik mustaqilligini, mantiqiy tahlil qobiliyatini, matnlarni chuqur anglash va o'z pozitsiyasini shakllantirish ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantiradi. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, Polekhina yondashuvi interfaol metodlarni talabaning ijodiy va tahliliy salohiyatini oshirish vositasi sifatida, Pouliková va hamkasblari esa tanqidiy fikrlashni matn tushunish jarayoni orqali sistematik rivojlantirish vositasi sifatida baholaydi. Ushbu yondashuvlarning uyg'unlashtirilishi filologiya ta'limida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini kompleks tarzda rivojlantirish imkonini

⁶ Urazimbetov A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – T. 3. – №. 8.

⁷ Jumayev S. O'quvchilarning tanqidiy fikrlash salohiyatini aniqlashda PISA topshiriqlari asosida diagnostika metodikasi //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – T. 3. – №. 8.

⁸ Ahmadjonova D. O'zbekiston maktablarida ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: yuqori sinflarda eksperimental tadqiqot dizayni //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – T. 3. – №. 8.

⁹ Abrami P.C. et al. Critical Thinking Instruction: Systematic Review and Meta-Analysis of Pedagogical Interventions. – New York: Springer, 2020. – 410 p

¹⁰ Brookhart S.M. Assessing Higher-Order Thinking in the Classroom. – London: Routledge, 2022. – 289 p.

yaratadi. Metodologik jihatdan tadqiqot eksperimental va empirik usullarni birlashtirib, talabalarning interfaol metodlar orqali o'z fikrini shakllantirish va mustaqil qarorlar qabul qilish jarayonidagi faolligini aniqlashga imkon berdi. Natijalar interfaol metodlarning guruh va individual ishlarda epistemologik, metodologik va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishdagi ahamiyatini tasdiqladi. Shu tariqa, maqola xulosasi shuni ko'rsatadiki, interfaol pedagogik strategiyalar

filologiya ta'limida tanqidiy qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali vositasi bo'lib, talabalarning akademik va professional faoliyatga tayyorgarligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, pedagogik jarayonni optimallashtirish va zamonaviy filologik ta'limni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish imkonini yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Djurayeva L. R. Talabalarda pedagogik ko'nikmalarni takomillashtirishda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning amaliy asoslari //Inter education & global study. – 2025. – №. 4. – С. 475-482.
2. Xamidovna P. O. Talabalarda nutq madaniyati rivojlantirishda tanqidiy fikrlash kompeensiyasining ahamiyati //Журнал научных исследований и их решений. – 2025. – Т. 4. – №. 02. – С. 546-549.
3. Kubeysonova N. Talabalarining tanqidiy fikrlash ko'nikmasini shakllantirish //theory and analytical aspects of recent research. – 2024. – Т. 3. – №. 26. – С. 164-170.
4. Kenjaboyev A., Kenjaboyeva D. Pedagogik deontologiya va kompetentlik //Termiz: Surxon-nashr nashrmatbaa. – 2022.
5. Yoldasheva R. Talabalarda refleksiv qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari //Наука и инновация. – 2025. – Т. 3. – №. 19. – С. 133-136.

6. Urazimbetov A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – Т. 3. – №. 8.
7. Jumayev S. O'quvchilarning tanqidiy fikrlash salohiyatini aniqlashda PISA topshiriqlari asosida diagnostika metodikasi //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – Т. 3. – №. 8.
8. Ahmadjonova D. O'zbekiston maktablarida ingliz tili darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish: yuqori sinflarda eksperimental tadqiqot dizayni //Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – 2025. – Т. 3. – №. 8.
9. Abrami P.C. et al. Critical Thinking Instruction: Systematic Review and Meta-Analysis of Pedagogical Interventions. – New York: Springer, 2020. – 410 p
10. Brookhart S.M. Assessing Higher-Order Thinking in the Classroom. – London: Routledge, 2022. – 289 p.